

Defensie

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingen- en
Veiligheidsdienst
Afdeling Analyse & Rapp.
AAR
AAR STAFBURO/REAL

Aan: Minister van Defensie
(zonder slides)
Staatssecretaris (zonder slides)
d.t.v. SG (zonder slides)

Afschrift aan: Chef Defensiestaf
DAB
Min. Afg Zaken

Bezoekadres:
Fredrikkezaaije, Gebouw
van der Burchlaan 31
Postadres:
Postbus 20101
2900 CS Den Haag
www.defensie.nl

Steller:
Dkab01
Telefoon
Fax :

Datum: 30 juli 2002
Oms kenmerk: DIS2002013775
Onderwerp: Dagelijkse Briefing MIVD

1. Hierbij doe ik u toekomen de stand van zaken aangaande de situatie in Irak.
2. Zonder bijlage is deze brief ongebruiceerd

Piv Directeur Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst

b/a

F.H. Meulman
Commodore

By beantwoording datum, oms kenmerk en onderwerp vermelden



MINISTERIE VAN DEFENSIE
Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst
Current Intelligence Unit

Telefoon: '
Telefax:
PNVX:
Spandex:

DCBC briefing dinsdag 30 juli 2002

Afgesloten op: 300600Z JUL 02

IRAK

1.) Het militair potentieel van de strijdkrachten

Het in stand houden van de huidige machtselite ten behoeve van de consolidatie van zijn regime is momenteel een absolute prioriteit voor Saddam Hoessein. Zo is de afgelopen maanden een verhoging van de activiteiten van de veiligheidsdiensten binnen Bagdad tegen mogelijke tegenstanders van het regime waargenomen. De prioriteit die het regime geeft aan interne veiligheid uit zich ook in de organisatie van het militaire apparaat. Er zijn enkele zeer speciale militaire eenheden opgezet die vitaal zijn voor het voortbestaan van het regime. De belangrijkste twee zijn de Republikeinse Garde (RG) en vooral de Speciale Republikeinse Garde (SRG). Deze twee elite-eenheden dienen primair het regime te beschermen. De RG controleert het functioneren van de reguliere (land)strijdkrachten om eventuele rebellen te onderdrukken. De SRG op zijn beurt bevindt zich in het centrum van de macht, Bagdad. Onderdelen van de SRG en het veiligheidsapparaat zijn verantwoordelijk voor de persoonlijke beveiliging van president Saddam Hoessein. Irak verloor tijdens de Golfoorlog van 1990-1991 nagenoeg de helft van zijn militaire capaciteit. Het daaropvolgende VN sanctieregime heeft ertoe geleid dat de Iraakse strijdkrachten geen nieuw materieel mochten aanschaffen en daarnaast te kampen kregen met onderhoudsproblemen. Door de smokkel van reserveonderdelen en kannibalisatie tracht het land zijn militair materieel te onderhouden. Hierbij concentreert men zich hoofdzakelijk op onderdelen voor tanks, pantservoertuigen, artillerie en luchtverdediging. Niettemin zijn de strijdkrachten relatief goed uitgerust en georganiseerd. Zij blijven een belangrijke strijdmacht in de Golfregio. Zo beschikt Irak nog steeds over meer materieel dan Iran. Primaire wapensystemen zijn de 2300 tanks, 3000 pantsergevechtsvoertuigen en 3000 stukken artillerie, voornamelijk van Sovjetruisische makelij.

2.) Landstrijdkrachten

Door de grote verliezen moesten de Iraakse landstrijdkrachten drastisch reorganiseren. Na reorganisatie zijn 17 divisies reguliere strijdkrachten, verdeeld over vijf korpsen, en zes divisies RG (circa 60.000 man), verdeeld over twee korpsen, overgebleven.

Naast het reguliere leger en de Republikeinse Garde bestaan nog verscheidene andere organisaties die vooral belast zijn met de interne veiligheid. De Speciale Republikeinse Garde (circa

10.000 man) is belast met de bescherming van het regime in Bagdad en bestaat uit zeven bataljons infanterie ondersteund door pantservoertuigen en luchtverdediging. De *Saddam Fedayeen* militie (circa 11.500 man) is opgericht door Saddams oudste zoon, Uday. Deze militie kan hoogstens ingezet worden voor patrouilletaken en als repressiemiddel. Ook de regerende Ba'ath-partij kent bewapende milities en verzorgt tevens militaire (voor-)opleidingen voor 14- tot 18-jarigen. Voor de directe bescherming van het regime is de Speciale Republikeinse Garde specifiek binnen Bagdad belast met de beveiliging van objecten en personen. De overige paramilitaire organisaties zijn maar matig opgeleid en bewapend en voeren hoogstens patrouilles uit. Andere organisaties zoals het Volksleger, de *Emergency Force*, de gránstroepen, en het 'Jeruzalem Bevrijdingsleger' (*Quds Army*) hebben zeer beperkte taken en mogelijkheden en nauwelijks militair gewicht. Het inzetbare materieel wordt vrijwel voortdurend gebruikt. Bovendien wordt het materieel continu verplaatst om vernietiging of beschadiging door luchtaanvallen zoveel mogelijk te voorkomen. Voor wat betreft de verdeling van het materieel kan gesteld worden dat de Republikeinse Garde de beschikking heeft over het meest moderne materieel en dat de reguliere strijdkrachten beschikken over het meer verouderde materieel. Het reguliere leger en de Republikeinse Garde zijn voornamelijk ontplooid in het noorden en zuiden van het land.

() Zeesrijdkrachten

Ook de Iraakse marine heeft grote verliezen geleden tijdens de Golfoorlog. Vrijwel alle toen in dienst zijnde platformen van de Iraakse marine zijn vernietigd. Daarnaast werden ook veel infrastructuurwerken, waaronder het hoofdkwartier, ondersteuningsfaciliteiten en kadernulmen verwoest. De haven van Umm Qasr, waar vóór de oorlog marineschepen gestationeerd waren, is na de oorlog aan Koeweit toegewezen als gevolg van een grenscorrectie. Hierdoor beschikt Irak nu alleen nog over de havens van Basra, gelegen aan de Shatt al-Arab, en Khor al-Zubair.

De personeelssterkte wordt geschat op ongeveer 2500 man. Gezien de lage prioriteit die het regime aan de marine geeft en de staat waarin haar materieel verkeert, mag getwijfeld worden aan de motivatie van het personeel. Herstel van de oorlogsschade vindt nauwelijks plaats en er worden ook geen activiteiten ontplooid om de marine te moderniseren en uit te breiden.

In wezen beperkt het operationele materieel zich tot 1 OSA-klasse geleidewapen patrouilleboot en 1 BOGOMOL-klasse patrouilleboot.

De marine moet zich op basis van het beperkte en slecht onderhouden materieel en dito bewapening noodgedwongen beperken tot patrouilles op de binnenlandse waterwegen en een incidentele patrouille en kleinschalige oefening in het uiterste noorden van de Golf. De aan zee gelegen buurlanden van Irak beschikken alle over een marine die moderner, groter en beter uitgerust is dan de Iraakse die niet in staat is de kust te verdedigen en een aanval af te slaan. Irak is echter wel bij machte mijnen te leggen in het uiterste noorden van de Golf.

() Luchtstrijdkrachten

Ook de Iraakse luchtstrijdkrachten kampen met diverse problemen. De luchtmacht en luchtverdediging hebben een structuur die is opgebouwd naar zowel Russisch alsook westers model. Het ineffektieve gebruik van de luchtstrijdkrachten vloeit voort uit een zeer gecentraliseerde (lees: oude Sovjetrussische) *Command, Control & Communications (C³)* organisatie. Hierbij wordt van commandanten verwacht dat slechts de vanuit Bagdad gegeven opdrachten worden uitgevoerd. Dit systeem, waarbij eigen initiatief tot een minimum wordt beperkt, heeft aanzienlijk bijgedragen aan de grote verliezen in het begin van de oorlog tegen Iran (1980-88). De huidige personeelssterkte van de Iraakse luchtstrijdkrachten is circa 35.000 man. De marine en landstrijdkrachten

beschikken over eigen, onafhankelijke, luchtcomponenten die echter wel zeer nauw samenwerken met de luchtstrijdkrachten.

Door het gebrekkige optreden tijdens de Golfoorlog, de ineffectieve dagelijkse inzet, samenzweringen tegen het régime en de vele overlopers genieten de luchtstrijdkrachten weinig vertrouwen bij het Iraakse régime.

Als gevolg van de oorlog met Iran en de desastreus verlopen Golfoorlog zijn veel van de vliegtuigen en helikopters vernietigd of op zodanige wijze beschadigd dat deze niet meer operationeel inzetbaar zijn. Ook worden momenteel vliegtuigen ingezet in een rol waar zij niet voor zijn ontworpen, gebouwd of aangekocht. Verder veroorzaken tekorten aan reserveonderdelen een verdere afname in de inzetbaarheid van de verschillende wapensystemen.

De Iraakse luchtstrijdkrachten hebben de beschikking over circa 1050 vliegtuigen en helikopters. Primaire wapensystemen zijn momenteel de 85 jagers, 65 jagerbommenwerpers, 20 transportvliegtuigen en 250 helikopters van overwegend Sovjetrussische makelij. Het bestand aan jachtvliegtuigen, aangeschaft in de 70er en 80er jaren, bestaat uit toestellen van het type MiG-29/FULCRUM, MiG-21/FISHBED, MiG-25/FOXBAT, MiG-23/FLOGGER en Mirage F1EQ. Van deze jagers kunnen de MiG-29/FULCRUM en de Mirage F1EQ, gezien hun mogelijkheden, als meest geschikt voor het uitvoeren van onderscheppingstaken worden aangemerkt. Van de in 1988 geleverde 18 MiG-29/FULCRUMs zijn enkele vliegtuigen als gevolg van ongevallen en gedurende de Golfoorlog verloren gegaan.

huidige vlieg- en oefenactiviteiten bestaan nog altijd voornamelijk uit het op peil houden van de vliegvaardigheid, waarbij gebruik wordt gemaakt van slechts zeer eenvoudige scenario's met beperkte aantallen vliegtuigen.

g) WMD en overbrengingsmiddelen

Omtrent het Iraakse potentieel aan massavernietigingswapens (WMD) en overbrengingsmiddelen (ballistische raketten) bestaat onduidelijkheid door het sinds ruim drie jaar ontbreken van VN-inspecties ter plekke. Aangenomen wordt dat Irak een deel van zijn chemische en biologische wapenprogramma aan de jarenlange inspecties heeft weten te onttrekken. Ten aanzien van het Iraakse nucleaire vermogen is de situatie dat het door de VN hiermee belaste Internationale Atoomagentschap (IAEA) de diverse nucleaire programma's goeddeels heeft ontmanteld. Conform VN-resoluties is het Irak geoorloofd over kortafstandsraketten te beschikken. In dit kader ontwikkelt Irak twee systemen met een bereik van 150 km (*de Al Santoud* en *Ababil-100*). Voornaamste doel van deze programma's lijkt vooral het behoud van kennis en expertise op het gebied van ballistische raketten. Irak beschikt over enkele onderzoeks- en ontwikkelcentra waar tests en productie van dergelijke systemen plaatsvinden. Kortom, Irak blijft beschikken over de noodzakelijke infrastructuur en kennis van zaken om programma's voor niet-conventionele wapens te reactiveren. Er kan bovendien vanuit gegaan worden dat met de beëindiging van de inspecties in 1998, Irak meer vrijheid van handelen heeft gekregen om in het buitenland benodigheden voor zijn wapenprogramma's te verwerven.

() Beoordeling

Naar verwachting zullen de reguliere Iraakse strijdkrachten geen wezenlijk verzet (kunnen) bieden bij een grootschalig Amerikaans offensief. Alle drie de krijgsmachtdelen kampen momenteel met aanzienlijke problemen. Het moreel, de discipline en het materieel verkeren in een bedroevende toestand. Desertie is - zelfs in de huidige relatieve vreedstijd - een wijdverspreid verschijnsel. Anders ligt het met de elitetroepen van de Republikeinse Garde (RG) en de Speciale Republikeinse Garde (SRG). Deze eenheden zijn geheel opgebouwd uit bevolkingsgroepen uit het sunnitische Centraal-Irak, waar Saddam Hoessein vandaan komt. Vooral van de 10.000 man van de SRG, waarvan het personeel exclusief gerekruteerd is uit specifieke sunnitische stammen, mag worden verwacht dat zij zich tot het uiterste zullen verzetten. Hun lot is namelijk onlosmakelijk verbonden met dat van het huidige regime. Niettemin is een beperkende factor dat de SRG zich enkel in Bagdad bevindt en weliswaar over goed materieel beschikt, maar niet over zware wapensystemen. Daaraanleggen kunnen de 60.000 man van de RG wel gebruik maken van tanks en artillerie. De RG houdt toezicht op de reguliere strijdkrachten en vormt een defensief schild rond Bagdad. Hoewel deze eenheden het best beschikbare materieel hebben en redelijk goed worden betaald, is het twijfelachtig in hoeverre de RG loyaal blijft aan het regime indien het onder zware militaire druk komt. Het is niet denkbeeldig dat delen van de RG uiteindelijk zullen trachten zich aan de strijd te onttrekken vanwege het gevaar van totale vernietiging. De diverse paramilitaire organisaties van het regime zijn primair bedoeld om opstanden van de bevolking te onderdrukken en alle militaire bezien geen factor van betekenis.

in: bij een eventueel treffen tussen de Iraakse luchtsjdkrachten en die van de Verenigde Staten zullen de beschikbare Iraakse gevechtsvliegtuigen, mede gezien het beschikbare aantal, slechts een minimale rol kunnen spelen.

Rubricering	Voorrangsbeoordeling	Datum 30 juli 2002	Correspondentienummer DIS2002 013775/10.38																					
Ministerie van Defensie Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst Directeur Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst Bezoekadres V.d. Burchlaan 31 Frederik kazerne, gebouw 32, kamer 5.13		<input type="checkbox"/> Stauwe brief <input type="checkbox"/> Brief <input type="checkbox"/> Nota <input type="checkbox"/> Telegram <input type="checkbox"/> Telex <input type="checkbox"/> Klod + net <input type="checkbox"/> <div style="text-align: right; font-size: 2em; font-weight: bold;">30/7/2002</div>																						
Doorkiesnummer		Aan 1 Minister van Defensie (zonder slides) 1435 2 Staatssecretaris (zonder slides) 1478 3 d.Ly SG (zonder slides) 1478 4 i.a.a. Chef Defensiestaf 1478 DAB 79																						
Onderwerp: Dagelijkse briefing MID d.d 30-07-2002		126 1480																						
Mede te zenden bijlagen	Aantal 1	6 Ministerie van Algemene Zaken 1480 3126																						
Aanwijzingen voor het BDI o.g. de secretaris																								
		Steller CIU																						
Te zenden afschriften 1 ex voor 2. D pr 00102 8 ARCHIEF		Totaal 19999	Datum 30 juli 2002	Permet																				
Afgedane exhibita		Vervolg- en medeparaten vooraf <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">Dienstanddeel</th> <th style="width: 15%;">Ontv.</th> <th style="width: 15%;">Verz.</th> <th style="width: 30%;">Pr...</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wvd P ti</td> <td>307</td> <td>307</td> <td></td> </tr> <tr> <td>BDI tvz</td> <td></td> <td>307</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Archief</td> <td></td> <td>307</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eindparaf</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			Dienstanddeel	Ontv.	Verz.	Pr...	Wvd P ti	307	307		BDI tvz		307		Archief		307		Eindparaf			
Dienstanddeel	Ontv.	Verz.	Pr...																					
Wvd P ti	307	307																						
BDI tvz		307																						
Archief		307																						
Eindparaf																								
Overlegde retro-acta		Arrestatieparaf																						
<div style="font-size: 1.5em; font-weight: bold; text-align: left;">30 JUL 2002</div>		Ter kennisgeving acheraf																						